

РАТИФИКАЦИЯГА ЖЕТИШЕБИЗ!

Кесип бирликтери №190 Конвенцияны ратификациялоону камсыз кылууда жана аны кагаздагы жазуудан жаңы чындыкка айлантууда маанилүү ролду ойношу мүмкүн.

Конвенцияны мамлекеттердин ратификациялоосуна жетишүү жана анын жоболорун улуттук мыйзамдарга киргизүү үчүн **биз бирге иштешибиз керек.**

МЕН КЕСИП БИРЛИКТЕРИ ҮЧҮН ЭМНЕ КЫЛА АЛАМ:

- ▶ Өз мүчөлөрүбүздү жана бүтүндөй коомчулукту окутуп жана маалымат берүү.
- ▶ Ар бир өлкөдө Конвенцияны ратификациялоо үчүн активдүү өнөктүктү жүргүзүү.
- ▶ Эмгек дүйнөсүндөгү зомбулук жана ыдык көрсөтүү менен күрөшүүнүн айланасында жумушчуларды бириктирүү.
- ▶ Башка кесип бирликтери, улуттук кесипчилик борборлору, коммерциялык эмес жана коомдук уюмдар менен – айрыкча, аялдардын укуктары менен күрөшкөн топтор менен альянстарды түзүү.
- ▶ №190 Конвенция үчүн күрөшүү!

Кошумча материалдар:

UNI GLOBAL UNION www.breakingthecircle.org **IUF** www.iuf.org/show.php?lang=en&tid=82

PSI www.publicservices.international/campaigns/stop-gender-based-violence-at-work?id=5676&lang=en **IDWF** www.idwfed.org/en/campaigns/c190

INDUSTRIALL www.industrial-all-union.org/women-0

IFJ www.ifj.org/what/gender-equality.html

ДҮЙНӨ ЖҮЗҮНДӨ ЭМГЕКТЕНҮҮДӨГҮ ЫДЫК КӨРСӨТҮҮЛӨРДҮ ЖАНА ЗОМБУЛУКТУ АЛДЫН АЛУУ ЖӨНҮНДӨ

ЭМГЕК ЭЛ АРАЛЫК УЮМУНУН №190 КОНВЕНЦИЯСЫ

ЖАШООНУ ЖАКШЫ ЖАГЫНА ӨЗГӨРТӨ АЛАТ

Эмгек ишмердүүлүгүнө байланышкан зомбулук жана ыдык көрсөтүүлөргө дээрлик кайсы жерде болбосун туш келүү мүмкүн: жумуш ордунда жана тармакта, жумушка бараткан жолдо же тамактанып жатканда жана эс алуу учурунда, кийимдерди алмаштырып жатканда же дааратканада, корпоратив кечесинде...

БИЗ МУНУ ТОКТОТО АЛАБЫЗ!

2019-жылдын июнь айында Эмгек эл аралык уюму (ЭЭМ) дүйнө жүзүндө эмгектенүүдөгү ыдык көрсөтүүлөрдү жана зомбулукту жок кылууга чечкиндүү кадам таштады. Тарыхый **№190 Конвенция** жана аны толуктаган **№206 Сунуштама** кабыл алынды.

Алар бардык жумушчуларды статусуна жана алектенген ишинин формасына карабастан, окуучуларды жана жумуш издөөчүлөрдү, жумуштан бошотулган кызматкерлерди, ыктыярчыларды коргойт...

▶ **Гендердик зомбулуктагы фокус:** дүйнө жүзүндө кайда болбосун аялдардын эмгектери ыдык көрсөтүүнүн жана зомбулуктун курмандыктарына көбүрөөк айланышат.

▶ **Конвенция бардык секторлорду камтыйт** – жеке жана мамлекеттик, айылдык жана шаардык эмгекчилерди, формалдуу жана формалдуу эмес экономиканын жумушчуларын.

▶ **Ал бардык “эмгек дүйнөсүн” кучагына алат** – ал эми бул, тек жумушчу ордунан дагы өтө чоң нерсе экендигине кошулуңуз.

▶ **№190 Конвенция эч кимди «борттун артына» калтырбайт.**

№190 КОНВЕНЦИЯ ЭМНЕ ҮЧҮН МЫНЧАЛЫК МААНИЛҮҮ?

- ▶ Дүйнөдө эмгектенүүдөгү ыдык көрсөтүүлөргө жана зомбулукка мындан ары көз жумуп коюуга болбойт.
- ▶ Жана бизде биринчи жолу буларды токтотууга чакырган эл аралык юридикалык инструмент бар.
- ▶ Ар бир адам зомбулуктан жана ыдык көрсөтүүлөрдөн эркин эмгектенүү укугуна ээ экендиги дүйнө жүзүндө биринчи жолу таанылды.
- ▶ Конвенция улуттук мыйзамдардагы маселелерди жок кылууга жардам берет.

МАМИЛЕНИ ӨЗГӨРТҮҮ ЖАНА ГЕНДЕРДИК ТЕҢЧИЛИКТИ АЛДЫГА ЖЫЛДЫРУУ

Биз баарыбыз – өкмөт, жумуш берүүчүлөр жана жумушчулар – өз ара урмат-сыйга жана ар-намыска негизделген эмгек маданиятын калыптандырууда өз ролубузду ойношубуз керек.

- ▶ Конвенция – эмгек дүйнөсүндөгү теңсиздик жана басмырлоо менен күрөшүүдөгү олуттуу инструмент.
- ▶ Конвенция өкмөттөрдөн бардыгы үчүн: аялдар, мигранттар, мүмкүнчүлүгү чектелген адамдар, расасы, этникалык жактан келип чыгышы, гендердик иденттүүлүгү, сексуалдык ориентациясы, түпкүлүктүү элге таандык экендиги ж.б. эмгектенүүдө жана иш менен алек болууда басмырлоодон коргоо жана теңчиликке укукту кепилдеген мыйзамдарды кабыл алууну талап кылат...
- ▶ Жумуш ордунда тобокелдиктерди баалоо Конвенцияда сунуш кылынган өбөлгөлөрдү эсепке алуу менен жүргүзүлүшү керек жана гендердик зомбулук жана ыдык көрсөтүү (жыныс, маданий стереотиптер жана социалдык нормалар) мүмкүнчүлүктөрүн жогорулаткан факторлорду көңүл борборуна алуу зарыл.
- ▶ Эң биринчи жолу! – №190 конвенция үй-бүлөлүк зомбулукту эмгекке жана иш менен алектенүүгө, ошондой эле, жумушчулардын коопсуздугуна жана саламаттыгына таасир эткен факторлордун катарында атайт.

ЗОМБУЛУК ЖАНА ЫДЫК КӨРСӨТҮҮ ДЕГЕН ЭМНЕ?

- ▶ Зомбулук жана ыдык көрсөтүү – бул бир жолу болуп өткөн же кайталанма мүнөзгө ээ болгон жана физикалык, психологиялык, сексуалдык же экономикалык залака келтирүүнү көздөгөн (же мындай залаканы атайылап ойлонбостон келтирет же залака кылууга мүмкүнчүлүгү чоң) практика, жүрүм-турум формаларынын бүтүндөй спектри жана мамилелердин көрүнүшү.
- ▶ Зомбулук жана ыдык көрсөтүү – бул жөн гана физикалык кол салуу эмес. Бул сексуалдык мүнөздөгү тийишүү, артынан түшүү, кодулоо, коркутуп-үркүтүү, мунун ичинде анонимдик – телефон же интернет тармагы аркылуу болушу мүмкүн.
- ▶ Ресурстарга же ар кыл кызмат көрсөтүүлөргө жеткиликтүүлүктү чектөө, эркиндикти чектөө сыяктуу эле зомбулуктун формасы.
- ▶ Коркутуу жумуш берүүчүлөрдөн, менеджерлерден, начальниктерден, кесиптештерден, ошондой эле, тапшырыкчылар же кардарлар сыяктуу башка жактардан, мындан тышкары, жумуш берүүчүнүн туугандары же достору тараптан дагы болушу мүмкүн.
- ▶ Зомбулук аялдарга дагы, эркектерге дагы тийиштүү, бирок, аялдар көбүрөөк жапа чегишет.
- ▶ «Гендердик» зомбулук деп анын себеби курмандыктын жынысы болгондо аталат.
- ▶ Өз өмүрүндө ар бир үчүнчү аял же кыз – экономикалык статусуна карабастан, куру дегенде бир жолу зомбулукка учурайт.

№190 КОНВЕНЦИЯ ЖАНА КЕСИП БИРЛИКТЕРИ: БУЛ БИЗДИН ИНСТРУМЕНТ, АНЫ КОЛДОНОБУЗ!

№190 конвенция:

- ▶ Эмгектин коопсуздугу жана аны коргоо күн тартибине зомбулук жана ыдык көрсөтүү (мунун ичинде үй-бүлөлүк зомбулук) маселелерин киргизүүнү талап кылат.
- ▶ Жумуш берүүчүлөргө кесип бирликтери менен бирге зомбулук жана ыдык көрсөтүүнү алдын алуу жана жок кылуу боюнча саясатты иштеп чыгууну милдеттендирет.
- ▶ Мамлекетти кесип бирликтерине эмгек дүйнөсүндө зомбулукту жана ыдык көрсөтүүнү алдын алуу маселелери боюнча окутууларды уюштурууга көмөктөшүү жана ресурстарды берүүгө милдеттендирет.

Конвенция Эмгек эл аралык уюмунун эки мүчө мамлекети аны ратификациялагандан кийин 12 айдан кийин күчүнө кирет. Бирок, кесип бирликтери бул учурду сөзсүз түрдө күтүшү зарыл эмес: биздин мүчөлөрүбүздүн тагдырын өзгөртүү үчүн биз азыр бул инструментти колдоно алабыз жана колдонушубуз керек.

№190
КОНВЕНЦИЯНЫ
PDF ФОРМАТЫНДА
КӨЧҮРҮҮ

№190 Конвенция кесип бирликтерине жана башка кызыкдар тараптарга эмгек дүйнөсүндө зомбулукка жана ыдык көрсөтүүгө каршы күрөшүү үчүн күчтүү стимул берет.

БУЛ МҮМКҮНЧҮЛҮКТҮ ПАЙДАЛАНУУ КЕРЕК!

- ▶ Басмырлануудан коргоону жана теңчиликти өнөктүктөр жана жамааттык келишимдер аркылуу илгерилетүү.
- ▶ Кесип бирликтеринин мүчөлөрүнө эмгек дүйнөсүндө зомбулук жана ыдык көрсөтүү эмне экендигин түшүндүрүү.
- ▶ Кесип бирликтеринин мүчөлөрүнө № 190 Конвенция жана анын маанилүүлүгү жөнүндө айтып берүү: бул зомбулук жана ыдык көрсөтүүлөрдүн, айрыкча жыныска байланышкан бардык формаларын жок кылууга жардам берүү менен эң коопсуз эмгек шарттарын камсыздап, миллиондогон адамдардын тагдырын жакшы жагына өзгөртүшү мүмкүн.
- ▶ Эмгек келишимдерине Конвенцияда жана анын сунуштамаларында сунушталган пункттарды киргизүү.
- ▶ Жумуш берүүчүлөр менен кызматташып, эмгекти коргоо боюнча саясатта зомбулук жана ыдык көрсөтүүлөрдөн, биринчи кезекте аялдарга карата, коргоону киргизүүгө жетишүү.
- ▶ Эмгек дүйнөсүндөгү зомбулук жана ыдык көрсөтүү менен күрөшүү үчүн Конвенцияга жана Сунуштамаларга негизделген алкактык макулдашууларды түзүү боюнча глобалдык кесип бирликтеринин ишин колдоо.